

حُسْنُ حُسْنٍ

فرامز سرابی

اشاره:

تا خس آدمی قد نکشد درک او کور است. حرف او لقله است و بیگانه از دغدغه، و بلوغ یک جامعه هم از همین حس، سر می کشد و باید دید که کدامیں «مدعاً میل»، حس جامعه را درگیر نموده و دغدغه خود ساخته است. باید دید آیا به «حس و حال» ویژه ای از گمشده خویش دست یافته است یا نه؟ خلاصه آن که «خفتگی و شکفتگی» جامعه در بلوغ حس و حال آن نهفته است.

لم يمثّل أمر رسول الله صلّى الله عليه و آله في الهادين بعد الهادين، والامة مصرا على مقته، مجتمعة على قطيعة رحمه، واقصاء ولده، الآ القليل ممن وفي لرعاية الحق فيهم، فقتل من قتل، و سبى من سبى، وأقصى من أقصى. (داعی نبه)

امر رسول خدا - صلی الله علیه و آله - در مورد سلسله هدایت کنندگان امثال نشد و امت اصرار داشتند بر خشم و غضب و دشمنی نمودن با آن، و بر قطع رحم او و دور نمودن فرزندان رسول خدا از خلافت اجتماع نمودند، مگر گروه اندکی که بر رعایت حق آنان وفادار بودند. در نتیجه کشته شدن و اسیر گردیدن و تبعید گشتن را برای آنان روا داشتند و اجرا نمودند.

این فضای تاریک و مملو از ظلم و جهل بر امت سایه افکن گشت و جاهلیت مدرن همچون بختک بر پیکره بی رمق آنان افتاد و با سرعت، تمامی دستورات و سفارشات رسول خدا پیرامون «موت» اهل بیت به فراموشی سپرده شد. موتی که در قرآن به عنوان اجر و مزد رسالت آمده و تأکید بر آن شده است. امت نه تنها اطاعت و امثال امر رسول خدا ننمودند؛ که رذالت و پیشی را فراتر نموده و اصرار و پاشاری در اعمال خشونت در خصوص خاندان حضرت داشتند. در همین راستا بر قطع رحم و تبعید فرزندان رسول اقدام گروهی و جمعی نمودند و این شعلمهای خشم امت بود که قتل و اسارت و تبعید فرزندان رسول خدا را به همراه داشت و آنان را در این اهداف شوم یکباره و متعدد ساخته بود.

پیامبر اکرم همین امر را پیشگویی نموده بود که فرمودند: بعثت بین جاهلیتین، لا خراها شرّ من اولاهم. من بین دو جاهلیت مبعوث شدم که دومی آن بدتر از اوی است.

پاک بودن و با پاکان بودن شیطان و شیطان صفتان را آزرده می کند و می رنجاند. خشم و خشونت و حسد و دشمنی آنان را تحریک و تهییج می نماید. همچنان که این فرهنگ گشت و پلشت را می توان در قوم لوط رصد نمود. «و لوطاً أذْقَالَ قَوْمَهُ أَتَاهُنَ الْفَاحِشَةَ وَ اتَّمَ تَبَصُّرَوْنَ» و [یاد کن] لوط را که چون به قوم خود گفت: آیا به فحشا روی می اورید در حالی که [تابیع شوم آن را] می بینید؟

قوم لوط گرفتار فرهنگ آلوهه به فحشا شده و به نادرستی و پلشتی آن هم بصر و آکاه بودند ولی دست از آن بر نمی داشتند. در آیه بعد می فرماید: ائتمک لتاتون الرجال شهوة من دون النساء بل انتم قوم تجهلون آیا شما به جای زنان، از روی شهوت به سراغ مردان می آید؟ بلکه شما مردمی جهالت پیشیداید.

در آیه قبل اشاره دارد که «و انتم تبصرون» شما دانسته و آگاهانه گرفتار فرهنگ فحشا و زشتی ها می باشید و در این آیه اشاره دارد «بل انتم قوم تجهلون» بلکه سخن بالاتر از آگاهی به زشتی کار

است، اصلاً بنا دارد که «جهل ورز» باشد و جهالت پیشه باشد، شما قومی هستید که از روی آگاهی برآنید که جهل ورزی را به عنوان فرهنگ گروهی و جمعی نهادینه سازید.
در آیه بعدی پاسخ حضرت لوط را چنین می‌دهند: فما کان جواب قومه الا ان قالوا اخرجوا ال
لوط من قریتکم انهم انس يَنْظُهُونَ.^۱

ولی پاسخ قومش غیر از این نبود که گفتند: خاندان لوط را از شهرتان بیرون کنید. چون آنها مردمی هستند که پاکی می‌ورزند. پاک بودن و با پاکان بودن می‌شود جرم. و خشم و خشونت، آنان را می‌آشوبد و دست به اخراج آنان از شهر می‌زنند. همچنان که دیگر فضای معطر عطرفروشان را بر نمی‌تابد و مدهوش و نعش بر روی زمین.

وقتی در فرهنگ جامعه «جهل ورز»^۲ گفتمان مسلط باشد؛ فحشا صورت قانونمند می‌گیرد و با ابزار قانون، پاکی و پاکان را به مسلح می‌کشند. این هدف نهایی شیطان و فرهنگ شیطانی است که فرهنگ جاهلیت مدرن را معماری می‌کند. و شیاطین تعاملی طاری و ترفدهای خود را بکار گرفتند و با الفاء «زخرف القول» و واژگان زیور یافته و درون تهی و الهام وحی سخنان و توری‌های دون پایه و انحرافی، قلب‌هایی را که ریشه در ایمان و باور به ارزشها ندارند مدیریت می‌نمایند و میل و خواست آنان را به جریان می‌اندازند و «اصفاء» و دل سیرden آنان را به «زخرف القول» به دست می‌گیرند و در گام‌های بعد «ارضاء» و رضایتمندی آنان را به «زخرف القول» و در نهایت «اقتراف» و اکتساب و ارتکاب «زخرف القول» نشان می‌گیرند.^۳

ملات و مواد خام شیاطین «زخرف القول» و مفاهیم تهی و زیباروی است. خوش خط و خال و زهرآگین. تولید مفاهیمی که باطل را حق و حق را باطل بنمایند.

بدین سان است که شیاطین توفان ذهنی بربا می‌سازند و با آن، خانه فکر خود را فعال می‌نمایند. و دوستان خود را سامان‌دهی می‌کنند، تا جبهه‌های مقاومت و تهاجم را با ایجاد خط «جدل و مجادله» فعال نمایند و بدین وسیله فرایند فرهنگ‌سازی خویش را با «اصفاء»، «ارضاء» و «اقتراف» به نمایش بگذارند. «ان الشیاطین لیوحون الى اولیائهم لیجادلوكم».^۴

و این باری تا زمانی ادامه می‌یابد که مردم به بلوغ اجتماعی لازم بار یابند و کانون میل و رغبت آنان به سمعت و سوی دولت کریمه چرخش کامل یابد و «رغبت اجتماعی» آنان شکل گیرد. و از وضع موجود «شکایت اجتماعی» بیابند و برای دستیابی به «آینده روشن» به مرحله «استعانت اجتماعی» از درگاه ایزد منان راه یابند.^۵

و اینگونه است که «تعییر نفس» شکل می‌یابد و کانون رغبت و میل و اشتیاق، به رنگ فطرت انسان می‌شود و آهنگ رشد و هدایت می‌یابد: «ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بالنفسهم» خداوند وضعیت هیچ قوم و گروهی را تعییر نمی‌دهد مگر آنکه خودشان را تعییر دهد و متحول سازند.

مدیریت نخبگان و فرهیختگان نسبت به «مبدأ میل» و نشانه‌گیری تعامل اجتماعی بسیار نقش‌آفرین است. از همین روست که جایگاه «عالمان» عظمت و رفعت بیشتری از «اعبدان» دارد. زیرا عالمان و اندیشمندان یک جامعه می‌توانند مردم را از «مبدأ میل» و تعامل به سوی بافتیهای شیطانی رهایی بخشنند و آنان را فراسوی «مبدأ میل» فطری و الهی روانه سازند تا آن که به سوی پاکان و پاکی‌ها جهت‌گیری نمایند.

و هرگاه «نفس مردم» به سوی «پاکان» جلب شود و «مودت» آنان را در خود جای دهد؛ «مبدأ میل» آنان قد می‌کشد و بلوغ اجتماعی آنان را رقم می‌زند و «قلبی لكم مسلم و رأیي لكم تبع و نصرتی لكم

معده حتی یحیی الله تعالیٰ دینه بکم»^۲ جلوه می‌کند و می‌باید که با قلب تسلیم یافته حضرتش و رأی و نظر تابع حضرتش و یاوری آماده حضرتش است که خداوند دین را «احیاء» می‌کند.
و جری القضا لهم بما یرجحی له حسن المثوبه اذ کانت الارض لله بورتها من يشاء من عباده والعاقة للمتقين و سبحان ربنا ان وعد ربنا لمفهولاً ولن يخلف الله وعده وهو العزيز الحكيم.
برای آنان قضا و قدر جاری شد به آنچه که در برای آن انتظار پاداش خوب داشتند. چون زمین مال خداست؛ برای هر کس از بندگانش بخواهد، به ارت می‌گذارد. و عاقبت و فرجام نیک برای متقین است و متنه است پروردگار ما همانا وعده پروردگار ما شدنی است و محقق خواهد شد و هرگز خداوند خلف و عده نمی‌کند.

فرج آل محمد - صلی الله علیه و آله - همان «بما یرجحی له حسن المثوبه» از آمال و آرزوهای محمد و آل محمد بوده است. و از دیرباز چشم به راه آن بوده‌اند و نالمها سر داده‌اند و اشک‌ها ریخته‌اند. و این به عنوان قضاء و قدر الهی امری است که جاری شده است. آینده روش تحقق خواهد یافت و پاداش نیکو که همان امید و آرزوی آل محمد بوده است، داده خواهد شد.

تمام و اوج امید پاکان هستی و حسن المثوبه ایشان همانا عبودیت و قرب به او و توسعه فرهنگ آن بر پیکره هستی بوده است و این همه با فرج آل محمد رخ می‌نماید. در دعای افتتاح می‌خوانیم «و ترزقنا بها كرامه الدنيا والآخرة» رزق کرامت دنیا و آخرت در دولت کریمه تحقق می‌باید.
فعلى الاطائب من اهل بيت محمد وعلى صلی الله عليهما والهمـا فليبيك الباكون و ايـاهـمـ فـلـيـنـدـ

پس بر پاکیزه‌ترین از خاندان اهل بیت محمد. صلی الله علیهما والهمـاـ بـاـیدـ بـگـرـینـدـ کـنـنـدـگـانـ و نـدـبـهـ کـنـنـدـ نـدـبـهـ کـنـنـدـگـانـ و برـایـ مـثـلـ آـنـ بـاـیدـ اـشـکـهـ رـیـختـهـ شـوـدـ و فـرـیـادـ کـنـنـدـ فـرـیـادـ کـنـنـدـگـانـ و ضـجـهـ کـشـنـدـ ضـجـهـ کـنـنـدـگـانـ و شـیـوـنـ کـنـنـدـ شـیـوـنـ کـنـانـ اـمـتـ اـسـلـامـ بـعـدـ اـزـ قـتـلـ و اـسـارـتـ و آـوارـگـیـ کـهـ برـایـ پـاـکـانـ هـسـتـیـ بـهـ بـارـ آـورـدـنـ؛ بـاـیدـ بـهـ هـوـشـ آـیـنـ وـ بـهـ بـلـوـغـ لـازـمـ دـسـتـ بـاـنـدـ.
وـ بـاـمـهـنـدـسـیـ شـاخـصـهـاـیـ بـلـوـغـ اـجـتـمـاعـیـ وـ جـامـعـهـ درـ حـالـ اـنـتـظـارـ بـعـنـیـ رـغـبـ اـجـتـمـاعـیـ، شـکـایـتـ وـ اـسـتعـانـتـ اـجـتـمـاعـیـ رـاـ سـامـانـ بـدـهـنـدـ.

آنـاـ «ـتـوـجـهـنـاـ»ـ وـ «ـاسـتـشـفـعـنـاـ»ـ وـ «ـتـوـسـلـنـاـ»ـ بـكـ الـلـهـ وـ «ـقـدـمـنـاـ»ـ بـيـنـ يـدـيـ حاجـاتـناـ يـاـ «ـوـجـيـهـاـ»ـ
عـنـدـالـلـهـ اـشـعـرـ لـنـاـ عـنـدـالـلـهـ.

«ـجـهـتـ»ـ وـ سـمـتـ وـ سـوـيـ ماـ وـ «ـشـفـیـعـ»ـ وـ هـمـرـاهـ ماـ وـ «ـوـسـیـلـهـ»ـ وـ دـسـتـگـیرـ ماـ بـاـیدـ پـاـکـانـ هـسـتـیـ باـشـنـدـ.
چـونـ گـامـ نـهـادـنـ درـ سـبـیـلـ وـ صـرـاطـ وـ طـرـیـقـ وـ مـهـاجـ بـدـونـ سـمـتـ وـ هـمـرـاهـ وـ دـسـتـگـیرـیـ، رـهـ بـهـ بـیـراـهـهـ مـیـبـرـدـ.
ازـ اـینـ روـ بـاـیدـ «ـپـاـکـانـ»ـ رـاـ جـلوـ اـنـدـاـخـتـ وـ جـلوـدـارـ وـ اـمـامـ قـرـارـ دـادـ «ـقـدـمـنـاـ»ـ وـ اـزـ عـمـقـ وـ جـوـدـ دـرـخـوـاستـ
نـمـودـ کـهـ اـیـ جـهـتـ وـ سـمـتـ وـ سـوـيـ خـداـونـدـ کـهـ هـمـ جـهـتـ اوـ وـ هـمـ وـجـیـهـ وـ آـبـرـوـمـندـ نـزـدـ اوـ هـسـتـیـ، دـرـیـابـ
ماـ رـاـ وـ تـوـ هـمـرـاهـ ماـ باـشـ درـ اـینـ مـسـیرـ بـیـنـهـایـتـ.

استـعـانـتـ اـجـتـمـاعـیـ برـایـ نـجـاتـ اـنـسـانـهـاـ بـهـ وـسـیـلـهـ آـخـرـینـ فـرـدـ پـاـکـانـ بـاـیدـ بـهـ گـونـهـایـ جـرـیـانـ بـاـیدـ کـهـ
«ـحـسـنـ یـوسـفـ»ـ خـواـهـیـ شـکـلـ اـجـتـمـاعـیـ بـگـیرـدـ. وـ بـاـینـ حـسـنـ اـسـتـ کـهـ بـکـاءـ، نـدـبـ، رـوـانـ شـدـنـ اـشـکـ،
فـرـیـادـ، ضـجـهـ وـ شـیـوـنـ بـهـ اـفـتـدـ وـ اـضـطـرـارـ بـهـ حـجـتـ رـاـ يـادـآـورـ مـیـشـوـدـ وـ سـرـودـ فـطـرـتـ رـاـ تـجـوـیـ مـیـکـندـ
کـهـ «ـاـیـنـ حـسـنـ اـیـنـ الحـسـنـ اـیـنـ اـبـنـاءـ الحـسـنـ صـالـحـ بـعـدـ صـالـحـ وـ صـادـقـ بـعـدـ صـادـقـ اـیـنـ السـبـیـلـ بـعـدـ
الـسـبـیـلـ... اـیـنـ بـقـیـهـ اللـهـ اـتـیـ لـاـخـلـوـاـ مـنـ الـعـرـهـ الـهـادـیـهـ...»ـ

بـهـ خـوبـیـ مـراـحـلـ وـ مـرـاتـبـ اـضـطـرـارـ بـهـ نـمـایـشـ گـذـاشـتـهـ شـدـهـ وـ مـخـاطـبـ، خـودـ حـسـ وـ حـالـ لـازـمـ رـاـ

می نماید. و باید به «حس و حال» ویژه‌ای که چنین شاخصه‌هایی دارد دست یافته: فرایند اضطرار نیازمند مراحلی از حس و حال است که با تکوین آنها به لوح بلوغ و رشد نهایی خود می‌رسد و این گونه است که اضطرار از لقلقه به دغدغه می‌رسد و شکل می‌گیرد. و با این حس یوسف‌خواهی است که می‌توان به «المضرر» همراه و همتو شد. و به خالق هستی اظهار نمود که به ما حس اضطرار دست داده است و به بلوغ لازم دست یافتمام که بدون حجت و بدون اضطرار به حجت وضع ما سامان نمی‌باید. اینجاست که سروش غیب را با عمق جان درک می‌نماییم: «قل ما یعماً بكم ربی لولا دعاکم» ای پیامبر بگو اگر خواست و دلایل شما نباشد هیچ توجه و اعتنایی به شما نخواهد شد. باز اینجاست که می‌فهمیم «وَاكْثُرُوا الدُّعَاءَ بِتَعْجِيلِ الْفُرْجِ فَإِنْ ذَلِكَ فَرْجُكُمْ» زیاده و به کثرت درخواست فرج نمایید و دعا برای تعجیل و شتاب در فرج داشته باشید، زیرا که فرج و گشایش شما در گرو خواست و دعای فراوان شما می‌باشد.

این همه برای آن است که «حس و حال» ما به اضطرار نزدیک شود و از پوسته لقلقه به بلوغ دغدغه بار یابیم.

برادران یوسف خود باعث غیبت یوسف گشته‌اند. و بر پدر خویش که عاشقانه در فراق او می‌سوزد خرد می‌گیرند و طنه می‌زنند که قسم به خدا، تو پوسته به یاد یوسف هستی، تا آنکه خود را به نایودی و هلاکت برسانی.^۸ فضای آیه به خوبی شوق و رغبت حضرت یعقوب را به آستان یوسف به نمایش گذاشته است.

و در آیه بعد به فرزندانش چنین جواب می‌دهد: «قال انما اشکوا بشی و حزنی الى الله و اعلم من الله ما لا تعلمنون»^۹ همانا من شکایت خود را از اندوه و غصه به درگاه خداوند می‌برم. و من از جانب خدا چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید.

در این آیه به خوبی بحث از شکایت است. دلی که با شوق و رغبت یوسف خواهی و سمعت یافته، شرایط فقدان و غیبت او را بر نمی‌تابد و سراسر وجود را از اندوه و غصه فرا می‌گیرد و به شکایت سوق می‌دهد.

و این روح بلند یعقوب است که با سرشاری از رغبت و شکایت، مروعه جو تحملی نمی‌شود و ملامتها و سرزنشها او را از میدان به در نمی‌برد، فضای موجود و فرزندان را مدیریت می‌کند و رهنمود لازم را می‌نمایاند.

«يَا أَيُّهُوا نَفْتَحْتُكُمْ مِنْ يُوسُفَ وَآخِيهِ وَلَا تَأْتِيْكُمْ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ»^{۱۰} ای فرزندان من به راه بزندید تا با حس تمام به جستجوی یوسف و برادرش درآید و از رحمت خدا نا امید نباشد که نا امیدی در رحمت او کار کافران است و پاس از ثمرات کفر است. فضای آیه مسئله استعانت از او و امید به عنایات را به خوبی می‌نمایاند، و مسئله اقدام و با حسن تمام دست به اقدام زدن را به خوبی با امید و امداد و استعانت پیوند زده است.

جو آیات از رغبت و شکایت و استعانت حکایت می‌کند. شیوه مدیریت و رهبری را به سوی غایب بنهان از نظر می‌نمایاند. این گونه است که این نحوه از مدیریت و راهبری به نمر می‌نشیند و فرزندان یعقوب به بارگاه یوسف بار می‌یابند و او را می‌شناسند. «فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنَنا أهْلُنَا الْفَضْرُ وَجَتَنَا بِبَعْضِهِ مَزْجَةٌ فَأَوْفِ لَنَا الْكِيلُ وَتَصْدِقُ عَلَيْنَا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ الْمُتَصْدِقِينَ»^{۱۱}

آنچون بر او وارد شدند کفتند ای عزیز بر ما و اهل ماسختی و ناگواری فرود آمده و ما با یهای اندکی آمدہایم و اینک تو پیمانه ما را به تمام و کمال عنایت کن و در این آیه جو و فضای اضطرار

این بازاری تا
زمانی ادامه می‌باید
که مردم به بلوغ اجتماعی
لازم بار یابند و کانون میل و رغبت
آنان به سمت و سوی دولت کربمه چرخش
کامل باید و رغبت اجتماعی آنان شکل گیرد. و
از وضع موجود شکایت اجتماعی یابند
و برای دستیابی به اینده روشن به
مرحله استعانت اجتماعی
از درگاه ایزد میان
راه یابند

آشکار و هویدامی نماید. که از برکات مدیریت انسان فرزانه، عبور از مراحل رغبت و شکایت و استعانت به دست آمده است.

و در چنین فضایی است که «حسَّ يوسف خواهی» شکل می‌گیرد و به جریان می‌افتد. و حالت‌های بکار، ندب، اشک روان، ضجه و ناله، نعره، فریاد بلند و سخت و فریادرسی گام به گام به راه می‌افتد. و سرود فطرت را که این الحسن این الحسین و... طنین انداز می‌شود. و اضطرار ما را به تماش می‌گذارد و ما را به مضطرب واقعی تزدیک و همنوا می‌سازد. و این هم رنگی و همدلی ما با اوست که موجب می‌شود «مضطرب» هستی دست به دعا بردارد و فرج را از فارج الهم و کاشف الغم^{۱۰} طلب نماید. و پرده غیبت را با دست خود کنار زند. و این همه در گرو بلوغ اجتماعی ما است که سوال و پرسش و نیاز اساسی ما این باشد: «أَيْنَ الْمُضطَرُ الَّذِي يَجَابُ إِذَا دُعِيَ»^{۱۱} کجاست «مضطرب»ی که هر آن‌گاه دعا کند مستحباب می‌شود. با این حس و حال است که همه وجود ما و حتی سکوت ما فریاد می‌شود و ندا سر می‌دهد که این...، این...، این... و کجاست آن که همه تبره‌گی‌ها و آلوگی‌ها و ظالمان را ریشه‌کن سازد؟ و صدا می‌زنند که «أَيْنَ بَابُ اللَّهِ الَّذِي مَنْهُ يَوْتَى» کجاست آن باب و درگاه خدا که از آن وارد شوند و بار یابند؟ بشر روزنه و دریجه و باب رهایی را رصد می‌کند. در خیال و تصور درگیر و آمده خود، رخ نگار و خال لبان دلیر رهایی بخش را می‌نگارد. مهدی یاوران با چاپکی و فراست خویش باید به «شکار لحظه»ها، در آیند و نگار یار را در تصور و خیال مشتاقان نقش سازند و آنان را در گستره جهانی به «باب الله» و درگاه ورود به آستان روبی رهنمون شوند.

همان گونه که در فراز بلند صحیفه سجادیه جلوه‌گر است «وَعَرَفَنِي مَا وَعَدْتَ مِنْ أَجَابَةِ الْمُضطَرِّينَ»^{۱۲} مرا به اجابتی که به مضطربین وعده داده‌ای آگاهی دم. معرفت ما از جایگاه اضطرار و مضطربین، ما را به آستان حس اضطرار و مضطربین و بلوغ به آن تزدیک می‌سازد. و این حس و حال اجابت و دست یافتن را در بی خواهد داشت.

چه زیباست فراز و فروء شعلمه‌ای حس و حال یوسف خواهی و چه دل ریاست نقش و نگار رنگین کمانی آن. و چه دلنشیں است آهنگ خوش آن که اوج می‌گیرد «بَابِيَ الْأَنْتُ وَأَمِّي وَنَفْسِي لَكَ الْوَقَاءُ وَالْحُمْيُ»...^{۱۳}

در ادامه اشاره‌هایی به برگ‌ها و برگ‌هایی زیبا و جلوه‌های زیبایی می‌نماید. تا آنکه خطاب می‌کند: «لَيْتَ شَعْرِي أَيْنَ اسْتَقْرَرْتَ بِكَ النَّوْىِ بِلَ اِيْ اَرْضَ تَقْلُكَ اوْ ثَرِيْ اِبْرَضُوْيَ اوْ غِيرَهَا اَمْ ذَى طَوْيَ». کاش می‌دانستم که دلم کجا قرار و آرام می‌گیرد به تو. بلکه ای کاش می‌دانستم به کدامین سرزمین قرار داری: آیا به سرزمین رضوی یا غیر آن یا به ذی طوی.

«عَزِيزٌ عَلَى اَنْ اَرِيَ الْخُلُقَ وَ لَا تُرْى» چه سخت و گران است بر من، اینکه همه خلق را بینم و ترا بینم. تو که خود «نور ابصار الوری»^{۱۴} ای نور دیدگان مردم؛ دیدگان من همه را و همه چیز را با نور تو می‌بیند. ولی من تو را نمی‌بینم و آن بر من خیلی سخت است.

«عَزِيزٌ عَلَى اَنْ تَحِيطَ بِكَ دُونِيَ الْبَلُوْيِ وَ لَا يَنْالُكَ مِنِّي ضَبْحِيَّ وَ لَا شَكْوَى».

تو قلب اعلم امکان هستی. و تمامی ناملایمات و سختی‌های موجود در هستی بر تو وارد می‌شود و سنتگینی می‌نماید. و بر من سخت است که تو در معركه گرفتاری‌ها هستی و من کاری تنوائم بکنم.

«بِنَفْسِي اَنْتُ مِنْ مَغِيبٍ لَمْ يَخْلُ مَنَا» تو همانی که بعد از ظهورت خواهیم گفت بارها دیده ما به جمالت منور شده و در کوی و بزرن توفيق دیدارت را داشتمایم؛ اما تو را نمی‌شناخیم. و نمی‌دانستیم که این همان یوسف زهرا است. همچنان که برادران یوسف او را دیده بودند و نمی‌شناختند.

«بنفسی انت امنیه شاتق یتمنی من موزمن و موزمنه ذکرا فحنا» شوق و رغبت از تو جان می‌گیرد و تو خود بین مایه و جان مایی شوق و مبدأ میل مَا توبی «کانا نرگب الیک فی دولت کریمة»^{۱۵} کیوتو میل ما به آستان دولت کریماش آشیانه می‌گیرد.

تو مبدأ میل همگانی. تو آرزوی مقدم و آرمان پیشین بشری «السلام عليك ایها المقدم المامول»^{۱۶} بارش نعمت‌ها در گستره هستی به دست خدا و به خواست خدا از آستان تو جریان می‌پاید و ریزش می‌نماید و از ترنم خود به هستی سبزی و نشاط می‌بخشد. «لو یمنه رزق الوری و ثبتت الارض والسماء»^{۱۷} امواج تو در توبی واژگان این فرازها به دست طوفان حسن یوسف خواهی سپرده شده تا این که در اوج خود ناله بالی متی احاز فیک یا مولای والی مقنی و ای خطاب اصف فیک و ای نجوى» را سر می‌ذده. «عزیز علی آن اجاب دونک و اناغنی» چه سخت است که از غیر تو جواب بشنوم و با غیر تو تکلم کنم.

«لو کلامکم نور»^{۱۸} سخنان شما نور است و من از ظلمت‌ها به تنگ آمده و گزیزان هستم و خواهان نور.

تو «تنها راه»^{۱۹} هستی و تو «بهار مردم»^{۲۰} هستی و تو «الروزهای نشاط مردم» هستی. با تمام وصف‌های گفته شده باز مردم از تو غافلنده. و در زندگی آنها حضور نداری و جانی برای تو باز نکرداند و جانی خالی تو را به خوبی حسن نمی‌کنند و امر تو را سبک و خوار نموداند. و حس و حال یوسف خواهی در مردم جریان نیافرته و شکل نگرفته است.

«عزیز علی آن یجری علیک دونهم ما جری»

جهل و نادانی و عدم درک اضطرار به تو بوده حجاب و غیبت را بین ما و تو افکیده است. گستره وسیع و عمیق جهل ورزی و رنج بر «عصارة هستی» معنابخش فلسفه هستی و مفسر و مهندس عبودیت بر تارک هستی وارد می‌شود و دیگران هیچ یک را حس نمی‌کنند و درک نمی‌نمایند. عاشق منظر دریافت‌است که رغبت و شکایت اجتماعی باید شکل بگیرد و حس و حال یوسف خواهی در گستره اجتماعی باید به راه بیافتد و بلوغ اجتماعی ایجاد شود تا زمینه‌های ظهورش آمده گردد. از این رو بر آن است که حس یوسف خواهی را توسعه دهد و در جستجوی پار و پاور و همرا به کوشد. متی نزد مناهلک الرویة فتروی، متی ننتقع من عنذب مائک فقد طال الصدی، متی نفادیک و نراوحک، ففتر عیناً، متی ترانا و نراک و قد نشرت لواء النصر تری، اترانا نحف بک و انت تام الملا، وقد ملات الارض عدلاً

چه زمانی وارد می‌شویم به سرجشمه زلال و خوش گوارایت تا سیراب شویم؟ چه زمان از آب گوارای تو سیراب و بهرمند شویم. همانا که تشکیک ما به طول کشید. کی شود که با تو صیغ و شب کنیم؟ تا چشم‌انداز به جمالت روش شود؟ کی شود که تو ما را بینی و ما تو را بینیم در حالی که تو بیرونی بیرونی را برآفراشتی. آیا شود که در اطراف تو و به امامت و رهبری تو گرد آییم در حالی که زمین بر از عدل شده باشد؟

جلوهها و امواج دیگری از حس یوسف خواهی در این فضای طوفانی به راه افتاده است. و اوج دیگری به خود گرفته است که جز وصال پار خوش نگار، آن را خوش تواند نمود. که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها، که باید بذر عشق را در دل جامعه بکاری و با مهندسی و با شکایت اجتماعی این رغبت و عشق به شکوفه و شکوفایی سر کشد و دل از اغیار بزند و شکایت اجتماعی به جریان افتد و با حس و حال تمام به سوی خالق هستی رو کنند و درخواست کنند و استعانت اجتماعی به

رَاهِ اَنْدَارِنْد. كَه «اللَّهُمَّ اَنْتَ كَشَافُ الْكُرْبَ وَالْبُلْوَى وَالْيَكْ
اسْتَعِدُ فِيْنَدُكَ الْعَدُوِّ وَانْتَ رَبُّ الْاخِرَهِ وَالدُّنْيَا. فَاغْثِ
يَا غَيَاثَ الْمُسْتَغْاثِيْنَ».

خدایا تو بر طرف کنده رنج‌ها و غم و اندوه و گرفتاری هستی، و به تو شکایت می‌کنم و از تو دادخواهی می‌نمایم و تویی برو درگار دنیا و آخرت پس به فریاد ما برس ای فریادرس فریادخواهان.

و که چه زیاست نمایش امواج تو در توی «الرغبت و شکایت و استعانت» اجتماعی که در سایه سار دعای ندبه به چشم می خورد و حسین یوسف خواهی که جامعه را از خفتگی به شکفتگی رهنمون می سازد.

